

PANNONIAI

ÚJABB KIADATLAN
LATIN FELÍRATOK.

írta

RÓMER FLÓRIS,

M. T. AKAD. L. TAG.

Tárczámban egy darab idő óta rejlik néhány római felirat, melyek közlésével azért sietek; mert tudom, hogy ez által mások is buzdítanak, látván azt, miszerint épen nem szükséges mindjárt egy íveket töltő sorozattal fellépni; de még inkább azért, mivel attól tartok, hogy jegyzőkönyveim elveszhetnének, és talán megint sokáig nem lesz ember, ki egyes kövek felíratával törődjék; vagy ezen emlékekkel is úgy járhatnánk, mint igen sok mással, melynek ma már egyedül fentartott felírásait bírjuk, még a kövek maguk, mintegy szemünk láttára örökre eltűntek*).

a) *Köemlékeken levő felíratok.*

Az ország szívében kezdvén, említenem kell legelőször azon sírkövet, mely 1863. márt. 6-án Buda-Ujlakon Weigand Ferencz molnármester, a bécsi országútoni 240. szám alatti házában, a városi albiróság tőszomszédjában, pincze ásatás alkalmával találtatott.

Az írásos kő maga, a törés legmagasabb pontján vevén, 3'-nyi magasságú, szélessége 3' 7", vastagsága 8" térszen, és egy 11" magas, 1' 11" széles nyelvvél a 17" magas, 6' 6" széles talapzatba beeresztvén, cvvel együtt arczon feküdt. Az egyszerű. szélétől 5"-nyira létező és egy-egy hüvelknyi páleza és horony tagozatot kivéve semmi ékítményt nem mutat. Az írás, egészen ép betűkkel, következő:

I.

- - - - - }
 NVS EX · CoH₁v v · AVR_o **)
 RVM · VIXIT ANNoS LX
 CLA · VITALIANVS {MI} L
 COH · N · FILIS ***) {ET} · FL · MAR
 CELLA CONIVX · POS {VI} T
 AE · IVCVNDIANVS · FEL ·
 VALERIANVS MILITES

II.

Az Ó-Budai plébániai kertben Mithras tiszteletére emelt fogadmányi oltár.

INVICTO
 DIVO
 V · S · L · M.

*) L. Akad. Értesítő Phil. Törv. Tört. közl. III. II. 270. 272. 1.

**) Említenem kell itt a Vácson látható síremléket, melyet Schoenwisn. Comm. Geogr. II. köt. 261. 1. XII. sz. alatt közöl; ott is COH. (milliaria) MAVRORVM egyik katonája AVR. VIATOR neve olvasható; sajnos, hogy leírt kövünk épen azon helyen esonka, hol a Cohors számának állnia kell.

***) Sajátságos és talán nem épen gyakori az VS-nek ilyféle összekapcsolása; a {} zárjegy közt álló betűk összefonottak.

PR*)O CO
M COTB

III.

Ugyanott a konyhakertben:

. . L {AVD} IANVS T- - - L - - - - -
FIRMANVS VAL LVC - - - -
BL. OPTIMVS FIL - - - QVII - - - -
AVR MAXIMVS AVREL SEP - - -
AVR F {IR} {MI} {NI} ANVS AVR. PRIMA
FLAVIVS VICTOR {IN} VS CAVR- - - - CA
AVR {VAL} E {NT} INVS SEP {VAL} EN- - -
SEP {MA} X {IMI} ANVS AVR - - - - EI- - - -
AVR S {AT} VR {NI} NVS - - - - V - - -
IVL. SÆNAIVS QVIA- - - - MERC {VR} IALI
- - - - - NATOR - - - {AV} - - - - RIN- - -
PCNXAX - - ANNORV(M) POS
- - - - - OPTIMO {PATRI} **)

IV.

Pesten a régi városfalban, az újabb evangélikus iskolaház építése alkalmával, a Károly kaszárnya hátsó falának hosszabításában, mely valaha a vácsi kapu falával ott közel találkozott:

SIL DOM
SECVN
DINIVS SA
BINIANVS
V. S. L. M.

A 2 lábnyi magasságú fogadmányi oltár az írásos táblánál 6" 2" szélességű; változatos tagozatú, felül egy szélesebb szíjtagon jobbra-balra hajtott babérlevél? alul szintén oly tagon félig nyuló, fölfelé irányzott fog-ékítmény. A házi- és erdei *csösz-istennek* szentelt oltárok nálunk nem ritkák; ilyenek p. o. Paur által leírt XII-ik felírás SILVANO DOMESTIC SAC. (Archaeol. Közl. I. köt. 222. lap.) SILVANO DOMEST. SACR., és SILVANO SILVESTR SACRV Katanchich által Dissert. de Col. Mill. 89. és 88. l. közölt, és ugyanazon SILVANO SILVESTRO Schoenw. Itin. Geogr. II. 253. l. Ó-Budánál talált emléket hoz fel, és azt gyanítja mind Katanchich, mind Schoenwisner, hogy Mursa és Aquincum szomszédjában ezen istenségnek szentelt berkek léteztek.

V.

1) IMP CAESAR
MARCVS AVRE
LIVS SEVERVS
- - - - -
FELIX AVGVSTVS

*) B?

*) A két utolsó sor a többi igen kopottnál annál nehezebben olvasható; mert palimpsestus azaz: az első írás fölé, mintegy kijavítva faragtattott.

PONTIFEX MAXIMVS
 TRIBVNICIAE
 POTESTATIS
 VIII COS
 III PP R L ^Q ^M (rest)?

2) AB·AQ·M·P.

Ezen érdekes mérföldmutató három darabra tört, a felső 3' 10"; átmérője 1' 3" és 1' 2", tojásdad átmetszettel, igen szép írással.

A 2-dik darab hossza 2'; a harmadik legalsó darabnak tojásdad része 1' 2"—1' 6, ós 1' 1 1/2" átmérőkkel — a négyszögű, földben állott rész 1' 6' magas 1' 1" és 1' 6 1/2"-nyi szélességgel.

Találtatott Pavlicsek krisztinavárosi tejesgazdának Promontor felé fekvő *Nádorkerttől* s az országúttól jobbra fekvő homokbányájában.

Egészen megegyez azon oszloppal, mely 1779-ben a promontori magtáraknál Aquicumtól VIII ezer lépésnyire találtatott, és Schoenw. It. Geogr. I. 88 és II. 145. l. olvasható. Ennek megfelel északfelé állott ugyanazon felíratu kő, mely *Szent-Endrén* VIII lépésnyire Ó-Budától felásatott; l. Act. Mus. Nat. Hung. 264. lapon. De van más is, mely 1816 a csepeli előhegyen M. JVL. Philippus császártól találtatott M. P. VIII. 257. l. és még is egy másik Severus idejéből, M. P. VIII. mely 1796-ban *Szőnyön*, hová bizonyosan Buda tájáról vitetett, leíratott, és a fennidézett munka 256. lapján közöltetett.

VI.

IMP - - - - -
 FIRIO?
 M - - - - -
 MAXIMINVS
 - - - - -
 - - - - -
 - - - - -
 F - - - - -
 - - - - -
 - - - - -
 C - - - - -
 MP - - - - -

5' 3" magas igen rongált írású kőoszlop, melynek négyszögű része 1' 6", átmérője 1' 2", az alsó rész szélessége 1' 7".

Az írás maga esetlenebb, mint az előbbié. — Találtatott mintegy 10°-nyire az előbbitől Buda felé; 400 lépésnyire a Schaeffer-féle csütről, ugyanazon birtokos homokgödörében.

Hasonlók leírvák Act. Mus. Nat. Hung. 260. lap. 44. 45. sz. kövekről.

VII.

MEMORIAEQ *) M·AVRELI
 MELLITI LIBRARI LEG LEG

*) Világos, hogy a D M (Diis Manibus) a kőkoporsó födelére volt vésvé.

II · ADI · VIX · ANN · XVIII STIP
 IV M · AVR · MARTIALIS {VE} T
 EX SIGNIF LEG S S FILIO - - -
 - - - - - SIMO *) FC

VIII.

LIB · {ET} · LIB
 · A V G ·
 M · {AVR} · LA
 TIO · A RA
 VOT {VM} · PoS
 PRo S {AL} {VTE}
 M · {AV} R · IoVI
 NI · ER · LEG

 II {ADI} · STIP
 · VIII ·

Találtatott régi csatornával, és alakú téglákból álló padlattal Ó-Budán, mezőutcza 631. számú ház udvarában, hol a 21" magas, 11" széles, igen ép, csinos oltárka a padlás lépcsője mögött be van falazva.

IX.

D M
 C POLLIO**) C FILIO DOMO · COL · AEL
 MVRSA ***) MARP ****) IANO · VET · LEG · II · {AD}
 EXC · A · QVI VIX · AN · LX · CC · POLLII MARIN
 IANVS {ET} MARCELLINA {ET} M {AR} TINA
 FILI · {ET} HEREDES · PATRI PISSIMO · F · C ·

X.

A csáktornyai várban, a kapu belső falában, bemenvén jobbra, igen díszes faragványú emlékkő látszik.

A kő szélessége 2' 9", magassága 6'; legalul — alsó felén töredezett keretben — balra nyargaló férfi ábrázoltatik; fölötte két díszes oszlopocska között ezen írás olvasható:

*) PIEN TISSIMO!

Ezen ép kőkoporsó a budai kamarai épület hátsó udvarában áll, hossza 7', széle 3' 6'; a kő vastagsága 5—5½".

**) POLIO nevét olvassuk Paur Arch. Közl. I. 224- l. XVI. kövön.

***) Érdekes, hogy itt a Col. Mursa melléknevével: AELIA találkozunk, mely — mint hiszem — eddigi forrásinkban ismeretes nem volt.

****) Az R kétes.

Ezen kőkoporsó Buda-Ujlakon 171. száma, Hoffman-féle házban áll, és mészgödör gyanánt szolgál. Találtatott a házban kútásás alkalmával. Hossza 7' 4", széle 3' 8", a kő vastagsága 6". Az írás mellett oldalt két szárnyas genius áll. A csepegő alatt állván teli van apró moszatokkal, melyek az írást idővel olvashatlanná teendik.

P · ANTONIVS
 GLA · FAVORIS
 L · F · ANN · XXV ·
 GLAVDIA · T · F
 DAOVMENA
 ANN XXXXV
 FAVENTINA · ERES
 FACI · CVRA

E fölött 1' 2"-nyi magas téglányban szép faragványú góroncz (Tridacna gigas-féle) kagylóban két alak mellképe, a kagyló mellett jobbra-balra cupidók? a többi tért négyszirmú rózsák foglalják. Legfelül 1'-nyi hosszúdad négyszögben egyenszárú háromszög van. Ennek külső tagozata ökörszemű díszítményből áll. A belső tér közepén szoptat a farkas két kisedet, a fennmaradt téren jobbra-balra futó tengeri szörnyek látszanak.

Az egész kő igen díszes, és a nemz. Museumnak ígértetett Fesztetics gróf őmsága által.

XI.

Alsó Lendván, az uradalmi tisztartóilak falában igen szép faragványú római emlékkő, mely állítólag *) 1852-ben Lendva táján kiásatott.

Felül szakállos férfi álarcz két jobbra-balra fekvő oroszlány között.

(?) Közép lapján jobbra női alak villában, kezében gyümölcs? közepén fiucska bullájával, hajadon fővel, balra igen szép férfialak; keskeny szalagban, a rómaiaknál igen kedves állatéleti tárgyú kép vagyön, egy kutya jobbra farkast támad — balra kígyót (?) mar.

Két sodort oszlop között, igen tiszta faragványú betűkkel ez áll:

VIBENVVS
 VANNI · F.
 V · F · SIBI · ET
 MARC · CRISPINÆ
 CON · ET MARCIO
 VIBIANO · F · AN · VIII.

Alul: jobbra-balra hajló delphinek hosszú bajszokkal **).

XII.

Pauer János fehérvári kanonok és apát úr ő nagysága házában leírtam tavál egy római sírkövet, mely *Csikvárt* (Szabad-Battyánban) a lenföldeken 1861-ben találtatván, megvétetett és legújabbán a nemzeti Múzeumnak ajándékozott.

A kő négy szabálytalan töredékből áll; alul nagyobb vederforma edény látszik, melyből jobbra-balra szőlőfürtökkel és levelekkel ékített venyigék kanyarodnak.

A felírást úgy adom, mint a töredékeken látni lehet:

*) Az alább idézett levél mindenesetre régiebb s így azt hiszem hogy tán e század 2-dik tizedében ásatott ki.

**) A *Czechféle* kéziratok közt találtam a magy. Akadémia kézirtárában *Mocsi Elektől* gyűjtött felírásokat, a többi közt ezen írás is meg van; mellette egy levél, melyben ez áll: „Az első betűk az esztendő számát jelenthetik, mely is tenne 1520-dik? Esztendőt, 4 V, egy M, egy C. Olvasott-e valaki ennél badarabbat? Ments meg uram a féltudósoktól!

HIC IACET INTVMV
 LO·AVR·SA BINA·
 PIENTISSIMA CONIVX
 AN·NOR·XX V·QVEM(?)
 LAPIS IST(E)* TEGIT
 RAPTA (ES)T LVCE
 SERENA Q(VÆ) MAGIS
 DEBVERAT·F(ESSO)S
 SEPELIRE PARE (N)TES
 ODOLOR OPIE TAS·
 OFVNERA TRISTIA CO
 NIVGIS· MARCVS AVR

(ATTI) ANVS DEC·ALE·I·TRH
 ACVM·ET·AVR·SABINILLA
 FILIA·EORVNDVM·VIVI
 SIBI·FACIVNDVM·CVRARVNT

Bizonyítja a Thrákok első szárnyának Csikváron való fekvését.

A sírkő mint a versek szerkezetéből, valamint a nem pogányos irányból látni, valószínűleg keresztény emlék; ilyenek Paur Iván értekezésében is (Archaeol. közlem. I. 222. XI. számú, 226. l. XXII. a számú és még inkább 227. Christus monogrammjával ellátott XXIII. számú kövek is.

XIII.

Fejérvárott a püspöki kert falábani sírkövön, felül háromszögben öt szírmű rózsa, ennek oldalain két támokkal? ellátott tányérforma díszítmény:

D. M
 VLP MAC ---
 HER L GL
 ALEXAN
 DER HE LP
 FECIT

XIV.

Győrött a régi vármegye ház udvarában a kútnál:

--- ILLIAE **)
 AN LXX HS
 S·SALVIVS IVLIVS
 CONIVGI CARISSIME
 PIENTISSIMAE ET
 DESIDERA)NT)ISSI)MA)E
 F. C.

*) () forma zárjel közti betűket pótlólag alkalmaztam.

**) Petilliae?

XV.

Győr-Sziget Stanzl úr házában van egy fehérmárvány kő töredék a csatorna alatt:

AN XI TV
 ---- TAVI VR
 ILIA III.
 PATRI FPP

XVI.

I}MP{ - - - - M}AV{}RE}L
 C - - - - - SPIVS
 O - - - - PARTH
 N - - - - I}AT) - - P}NT{F·}MA{X·
 P - - - - - II COS
 P. P. PR - - - OE PO}NTE{S·
 -- OTVST - - - AB SIS·

 {MP} XXX

Ezen mérföldmutató fekszik Győrben, a temetővel szemközt lévő Jellinek építőmester úr 37. számú háza hátsó része előtt, és hajdan mint kocsik elleni óvókő két oldalt a „Meváltóról” címzett — a városház ellenében álló — patika szegleteit védé, innen magyarázható, hogy közepén levő betűk épen egészen eltűntek, a különben is igen likacsos — kaisersteini — kövű oszlopon.

Az oszlop maga két darabból áll. Alsó négyszögű része 27” magas, 24” széles, a kerekded rész 36”, és az átmérő 24”. Ezen 3½” betűkkel csak a {MP} XXX. áll. A föl-felé kissé vékonyuló kerekded rész folytatása 5’ 2”, majd két lábnyi átmérővel.

Ha a SIS-t jól olvastam — Sisciának, akkor a M. Passus XXX. nem állhat, ha csak közelebb valami ilyenévű helyet nem találunk, vagy a MP után — talán C-t észre nem vettem.

XVII.

Környén: Giller főerdőmester kertjében:

(M)*) ISSIO IV - - - -
 DECLARGC - - - -
 (E)SSALINO C
 ---- S - - - - TM(P)

más írás fölötti újabb írás.

XVIII.

Ugyanott, oltáron:

DELBA TH
 EHMAVRAVIC
 TORINA - - -
 EPOSCOT - - -
 BOTVISOM
 V S L M.

Az oltár 3’; felső díszítménye ½’, szélessége 1’ 3”, párkányzata 1½’.

*) A zárjel közti betűk alig kivehetők.

XIX.

01

Első síron (sarcophagon):

ET PERPETVE SECVRITA
 TI --- IN MEMORIAM ET I
 - - - - VALENTINI QVOM
 DAM - - - - MAG LEGIADI
 AVREL MAXIMINA SIBI ET
 FILIO VIVA F C

XX.

A másik igen kopotton ugyanott:

MEMORIE AVR
 - - - IVLIANI TRI - - -
 - - - - -
 - - - - -
 - - - - INO
 SVO

XXI.

1788. a *szendi* (Komárommegye) tónál találtatott a régi Oratoriumban, mely a Nemes tó partján állott ezen kő:

1788. a szendi
 tónál találtatott
 a régi Oratoriumban

BONÆ
 FORTVNÆ
 M. SEPTIMIVS
 VALENTINVS
 DEC. BRIG
 EX VOTO.

Mostani holléte nem tudatik, mert az uraság elvitette. Ismételve előjövő *BRIG* szó a köveken mutatja, hogy Ó-Szőnynek nem Bregetio volt igazi neve, hanem BRIGETIVM v. BRIGETIO; mi Act. Litt. Musei Nat. Hung. I. 249. lapján álló 35-dik felírásból is kitetszik.

XXII.

Gyallán (Komárommegye) a reform. templom oldala mellett igen kopott kővön :

CAR - - - - VINDICTO - - - Q
 - - - - - OT - - - N
 E - - - - -

XXIII.

ASECVA
 A'UGTH
 ANAHV
 VOEXTIA
 LVPIAN - - SRNO
 AMATOREIFORVM

RIS GRATVS INC
ECPECVNIAE AT
VERASIDIXIMD

Czech (MSS. 3. Miscellanea Jaurinensia) közt ezen jegyzettel:

A sz. Mártoni klastromban, a kisebb pincze ajtaja előtt le van téve egy kőtöredék, melyen ezen felírás olvasható.

XXIV.

Pannonhalmán az ebédlő alatti fabolt falában:

- - - - -
ISSIM - - - -
DES - - EMERI - - -
- - - OS FEC - - - -

XXV.

Tápon (Győrmegeye) a plebániához szögletén római síremlék töredéke áll; a kő szélessége 3' 2"; felül csak egyoldala van meg, hol kettős oszlopon belül emberalak látszik baljában tekercset tartván; alúl pálca és horonyból készült keretben, igen szép betűkkel:

D ϩ M
MAVRO - - PVS

E kő állítólag Bakony-Szombathelyről hozatott.

Tápon ugyanott: egy római faragványtöredék, mely jobbfelé térdeplő meztelen alakot mutat, ruhája a hátán fölül lebeg.

XXVI.

Oroszvároton a grófi melegház falában:

D M
FLAVIVS
ATTIVS·CIVES
TREVER·EQ
AL·I·CANN·S}TI}P
VII. H. S. E.
H. F. C.

XXVII.

Szala-Apátiban, római oltár, felül négyszögű mélyedéssel:

{NE}P }AV}G
IV(L)IVS
LVPVS
I. C. F }ET}

XXVIII.

Zánkán (Szalamegye) Czobor József istállója falában lévő emlék, találatot állítólag a sághi pusztában; a kőnek csak fele van meg, magassága 2' 11", szélessége 1' 3", oldal-

keretje egymásba nyúló $\searrow \swarrow \nwarrow$ ből áll, felül dült kereszttek teszik az ékítményt, az igen szép, vöröses betűk 2" sek:

A V
 } P V { A(L) - -
 F V A
 T I N A
 H
 T I C L
 T V S S
 V F

XXIX.

Sz. Békallyán Ludvay János udvarában van egy kis kutválu, gyerek sír, mely a *parragi* rétből találtatott:

F L O R D . . . N N
 - - R D V D O - - A - - -
 - - - - -

XXX.

Ugyanannak kertjében egy síremlék-töredék, mely fölül oszlopot mutat és ezen betűket:

- - - - -
 - - - - -
 M E - - - -
 F I L I - - - -
 H - - - -

alúl négyszögben egy lefelé konyuló delphin, melynek párja t. i. a fölfelé uszó, *Borbély Gábor* pajtája ormán látható. Mind a két töredék a sz. Békallyi *körtvélyesi* dűlőben találtatott.

XXXI.

Kékkuton (Szalamegyében) a kath. templom bejárásánál, díszes faragványú kő áll, felül háramszögű orna van, közepén nyolcszirmu rózsza, melyben egy más ötszirmu foglaltatik; ez alatt levélékítmény és két oszlop közt:

D M
 P D V B I - - -
 H S E
 A N N L X X P
 - - R T I V S S M
 A N L X X X
 C P

A kő 4' magas, 2' 9" széles; találtatott a kékkuti mesterlak táján, több kisebb sarkophaggal.

XXXII.

Ugyanott.

- - - - -
 - - - - -
 A N L X X A V R E P R O

BIANVS·ET ROMAN
 VS - - TVRSA· < BER
 TI·ROMES·ET DO
 MIO IOVI TITVLV
 M·PVSVERVM·(?)

az egész emlék 3 1/2' magas, 2' széles, díszes faragványu oszlopokkal az oldalon, és a talapzaton szép vederrel, melyből csinos lombozat fejlődik.

Az írás ügyetlen és tudatlan kőfaragót árúl el.

XXXIII.

Kékkúton Szigethi Péterné szőlőháza falában; a 4' magas, 2' széles kő egyszerű talapzaton két helyes oszlop közt ezen felírást tartalmazza:

V F (V)
 P ANTONIVS
 VR - - SIO{AV} - - -
 BT ALBANIAE
 MAXIAE O(O)!
 ET ANTO{NI}AE
 MAXIMILLAE FIL
 DE {AN} - - XXV
 H. S. E.

Felül csinos lombozat fölött emelkedik a ketté szakasztott háromszögbe benyúlván egy meztelen, szakál nélküli emberfő, a többi tért ékítmények foglalják el.

XXXIV.

Az *ecséri* (Szalamegye) puszta templom, torony alatti falában egy bele épített, s fejére állított kő található ezen felírással:

Q TITIVS BRIMO
 IVS FILIE IVSTE M
 PIENTISSIME AN

XXXV.

Keszthelyen az urasági kastély tornáczában, állítólag Fenékről ide került töredéken:

DEO S{MV}EO LIBERO
 {NF}? DRVMVS
 - - - - R APO - - -

oldalt szőlő fürtök vannak.

XXXVI.

Almásón (Komárommegye) az urasági udvarban sarcophagon, melynek magassága 2' 4", szélessége 2' 11" hossza 1°, 1/2'.

{AV}R·CANDIDAE Q Q{VA}E·VIXIT ANNOS
 XXV SER PRISCVS·EQVES·LEGIAD·CON
 IVGI CARISSIME

F

C

XXXVII.

Ó-Szőnyön igen kopott kőlapon :

 MAXIMIA - - - -
 - - - - - S

 - - - - - M

 A - - - - - T.

XXXVIII.

Ugyanott a *Pannonia* nevű dűlő délkeleti végén, a nagy kőrakáson egy kőlapot találtam, melynek hossza 3' magassága 2 1/2'.

D M
 ET MEMORIAE C
 PETRONI· NVNDI}NI}
 }AV}GVSTALIS· MVN
 BRIG· L SEPT PETRO
 NIVS· CA AVONCVLO
 F. C.

XXXIX.

Látóhegyen a grebicsi pusztán (Komáromm.) a Kietreiberféle malom átellenében egy kútnál :

D M
 M· IVL· PROCVLO
 VET LEG IAD MIL AN
 XXVI CORNITRIB AN
 XVI· VIXIT AN̄ LXXX IVL
 RIMIO XVG MBRO (tán M. BRG Mun. Brigetio)
 I· IVL EVTYCHES
 BE - - - ET HERE}DE{S
 GELLIA QVIN}TI{LIA
 --- NIVX BENE MER
 F CVR.

Egy Proculus nevű Optiót illető sírkő Vácson találtatik Schoenwisner többször idézett munkája II. 254. VI. szám alatt, a másik pedig egy promontoriumi kővön u. o. 267. lapon XVIII. alatt említetik, úgy szintén Arch. Közlem. I. köt. 226. lap.

E kő másolatát tiszt. Frank urnak a kegyes rendből köszönhetem.

XL.

Ácson Malek Károly útmester házában :

DEDICA}TV{M
 KAL· SEP}TE{MBR
 SABINO· II· ET

{VE}N{V}S{TO}

C S.

kiásatott az ó-szőnyi határban.

b) *Téglákon és agyag edényeken levő felíratok.*

XLI.

Goldinger budai ácsmester úrnál találtam rovatkás téglát LEG II HAD felíráttal; így Ficker Henrik tanár úr a budai Gymn. 1857 értesítője 14. lapján ? jel által kifejtett kételye megszűnnék. A budai Capistranusok könyvtárában őrzött — szintén Goldinger úr által oda jutott — téglán pedig QVADRIBVR világosan olvasható.

XLII.

A győri Muzeum téglán:

T F S.

16 1/2" — 12" — 2" 2" és 2" 5" téglán, melyet *Ossiról Jáky Ferencz* lelkész úr beküldött.

XLIII.

OFAR}MV}RSICINIMC

Két párkányos téglán, melyeken borjú- és kutyalábnymok vannak.

18" 9" — alúl 13" 4" a válúban 12" 6" széles — a párkány magassága 1" 6"

Ezek Fernbach úr győri házának alapfala ásátásánál találtattak.

XLIV.

ATILIAE · FIRMAE

Carnuntumi téglán.

XLV.

VII BRM.

Szőnyi téglán.

XLVI.

LVPICII

Ugyanott talált téglán.

XLVII.

COHORS III.

Asszonfán a múlt században talált római téglákon

Czech MSS. Miscell. Jaur. 3.

XLVIII.

LEG II.

u. o.: Sidó úr, asszonfai birtokos földjén említetik egy crypta vagy régi téglákból épült boltozat.

XLIX.

LEG II {AD}

A pilismaróthi (Esztergommege) kishelyi szőlők fölött álló római *castellum* falmaradványi között. Egy másikon a Leg utáni második I ki nem vehető.

L.

- - - DRIBV

a többször előjövő QVADRIBVRGVM helyett, ugyanott; l. fenebb a XLI. számat.

Hogy *Quadriburgum* a négytornyú erődítések inkább köz- mint tulajdonneve ebből is kiviláglik, minthogy már több helyen találtattak téglák ezen felíráttal. Bár közölnének mindenholnan ezen felírások, hogy e kétes kérdésnek már valaha véget vethessünk. Hasonlitsd Arch. Közlem. III. kötetében felállított véleményemet, a „Pannon. területén Magyarországon fenmaradt néhány római várnáról“ írt értekezésemben.

LI.

- - - P*)ICI . I o T

Tégla töredék ugyan onnan. — Mind a három darab Bakits János pesti ügyvéd úr tulajdona.

LII

Vörös cserép (terra sigillata) darabon, mely Szőnyön találtatott; hosszukás négyszögű, végen körített keretben:

BORILLI . S

Lámpákon.

LIII.

SEXTI

Győri Muzeumé — Milkovits úr ajándéka Koronczóról.

LIV.

CAMFID

u. o. találtatott Győrött a Vérhalmon, Vályi úrtól.

LV.

SVC

CESSI

u. o. háromágú agyag lámpán, találtatott Szombathelyen; *Molnár István* úr ajándéka.

LVI.

F}AV{OR

F

ugyan attól, a győri muzeum birtokában.

* * *

A felírás nélküli, de római sírkövek között felemlíthetők:

1. A *bábolnai* templom sekrestyéjében befalazott sírkő, melynek felső részén jobbra női alak, jobbjában almát v. golyót tartva, balra férfi alak látható, ki baljában tekercset tart, jobbjával egy kisebb alakot magához szorít.

'' Az alsó négyszögben háromlábú asztal áll, körülötte szövétnékeket és ivó edényeket tartó alakok. Az egész igen durva homokkőből van faragva.

2. *Ó Budán Jilek építőmester* úr házában. Jobbra Hygieia Isten asszony, jobbjára a csészéből ivó kígyó tekeredik, balról AEsculap, kinek bunkóját a kígyó körülveszi. Igen csinos faragvány.

*) Vagy tán F, nem lehet tisztán kivenni a részletenkint gyenge nyomatú bélyegen.